

SOSIALURIN

Prentamiðjan & Høysbreyt
d.f. 1820

Blaðstjórn:
Villi Sørensen, (Ábyrgd)
d.f. 5479 — Klakksvík
Jákup Lindénkov
d.f. 2209 — Tórshavn

Vælfærdarsamfélagið

ONGASTAÐNI er trongdin so stór sum á teimum økjum, har veittur verður almennur peningur til varðveitslu av lívi og heilsu. Ongastaðni er peningurin meira hart tiltrondur enn júst á økjum, har arbeiðsmegin svikur, og har menniskju koma illa fyri av orsökum, ið eingin vil koma undir í dagliga lívinum.

VIT KUNNU ikki siga annað enn at okkara sosiallógáva er væl útbygd við teimum fyrimunum, vit hava á hesum økjum; men hóast fyrimunir og vælvild, vit eiga at byggja á frá teimum, ið ráða fyri borgum og gera figgarligu iløgurnar, so eru tó brek, ið eru út av lagi vánalig, tí trongdin er so mikið stór, at vit ikki reiðiliga fóta okkum nóg væl.

JÚST SOSIALA ókið er ein spurningur um meir og minni pening; men kemur steðgur í á hesum økinum verður ikki so væl státt við tí vælfærd, ið nútíðarsamfélagið ger vart við og setur sum eina lívstreyt á tey, ið skulu byggja víðari út vælfærdina til gagns og nýttu fyri allar partar.

ALLASTAÐNI har peningurin er lívsneyðugur í samfelagsyrkinum má onkur lata frá sær. Ikki allir herðar eru líka væl búnir at taka við iløgum og útlegging av peningi; men tað ber til at broyta samfelagsskipanina soleiðis, at peningaorkan, og tað, ið skal til hitt dagliga húsbæðið verður so mikið javn, at vit ikki mikið verður til allar partar.

HETTA LETUR seg ikki gera undir øllum samfelagsformum. Hin borgarligi politikkurin hevur enn ongatið prógvað, at hann ikki verður at gera mannann. Oftani roynist hann lívsfjarður og miskunnarleysur.

LEIÐIN til sosiala vælfærd er hin sosialistiska. Tað verður leingi at leita eftir skilartiløkum, sum ikki hava sín uppruna í sosialistiskari framstremban ella eru úrslett av tí, ið skrásett er í stevnu allra javnaðarmanna.

IKKI altíð hevur tað verið lagað monnum at brotið seg fram móti aðalmálinum: vælfærdarsamfélagið, men hinvegin kann ikki noktað at væl hevur verið vunnið áleiðis, hóast heimurin í dag er annarleiðis lítaður enn hann, ið sosialisman er boðberi fyri.

Ein varð ikki nevndur

TAÐ ER fullkomuliga rætt, at kanningar verða gjørdar av serkunnleikanum, tá ivamál eru frammi í samfelagnum. Til tess hava vit serfrøðisligar stovnar, og til tess eiga teir at verða nýttir, so einki verður spart fyri at koma fram til rættastu úrslitini.

NÚ VIT høvdu trætuna millum útróðramenn og fiskakeyparar, varð búskaparráðið spurt til ráðs, og teir vóru skjóttir at koma við eini frágreiðing, sum tó mátti sigast at halda reiðuliga nóg.

TÁ SLIKT kann sigast, er tað út frá einum serskildum grundarlagi. Skulu prisir og lønir setast, má altíð vera roknað við lønmóttakarum — ikki minst honum, ið ger hitt stóra ella rættari sagt størsta arbeiðið.

SJÁLVSAGT má serstakliga verða kannað eftir, hvussu vanda fullt arbeiðið er, og hvussu arbeiðsumstøðurnar og harav standandi inntøkulíkindi eru.

KANNING búskaparráðsins nemur ikki við útróðramennin. Hetta má haldast skeið, tí hann er ikki bara liður í sjálvum prímálinum; men hann er fyrst og fremst aðalátturin í øllum málinum, hvussu tað so víkir og vendir!

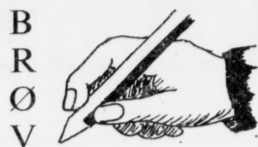
Skatturin

Á STÓRPLÁSSUNUM við teimum hægstu skattaprosentunum og harav fylgjandi mesta skattinum, mugu nú skattalistarnir skjótt fara at verða til skjals.

SKATTURIN verður altíð mettur ríkiligur; men í ár hevur ein tann fyrimunur, at hin nýggja skattaskipanin við munandi størri frádráttum, tá tað kemur til lógtingsskattin, gevur størvegis meira frádrátt enn fyriskipað var frammanundan.

HETTA VAR ein hart tiltrondur bati, tí hinar lægri inntøkur vóru alt ov hart skattaðar, og ivaleyst kennist skattbyrðan mangan framvegis tung hjá mongum; men arbeitt verður nú fram móti einum rættvísnum skattalag.

Lýsið í Sosialinum

(Framhald)

Fyri árum síðani vóru ikki minni enn 1400 menn í Íslandi, ið komu heim í mai mánað, og so nógvir menn kundu ikki koma heim í senn uttan hjálp úr Føroyum. Í tvey ár varð heitt á »Tjaldrið«, men blankt nei bæði árin, men fór tað í staðin skemtifærð til Grønlands har at brúka tann valuta, ið hesir menn høvdu framleitt, ið ikki vórðu virdir at færa heim aftur.

Men munur var á: tryggur vinur móti vinnu- og sjófólki sum íslendingar eru, tóku teir sitt einasta strandfaraskip, »Eskjane«, úr siglingini, og saman við teimum teirra tá størsti fiskibátur fæddur teir okkum heim.

Annað dømi um hvat meira ein íslendingur setur ein sjóbrotnar mann høgt í virði sum til dómis teir við »Bliki«. Tá ið teir á týska skipinum komu til Íslands var ein kei full av uppskrýddum fólki fyri at taka móti teimum fyri at sýna teimum tann heiður og fløva, ið gevast kundi og fæddi teir heim ókeypis í flogfari, men heim aftur komnir, hvat so.

Eingin livir leingi av tráan eftir virðismeting, men bara ein fekk tað, hann átti uppiborið í fiskalut sín, ið skal vera føði hansara.

Og alt, ið lógmaður so fegin ynskti um vinnulívsvæðing á landi kundi bjargast við tí nógva, sum í dag varð fiskað við teimum mongu stóltu skipum, ið ikki kanska bara bleiv bygt til teir, ið kunnu sigla við teimum, sum bara er ein partur av tí fólki, sum býr í Føroyum.

Ikki er tað bara altíðdandi, men átrókandi, at meira vinnulív verður á landi, tí tað er ein stór lívs- og vinnumeigi gloymd úti at stríðast fyri av politikkarunum, og bara havi eg høyrð ein mann, Jens Vestergaard, leggja tað skilagott fyri á agitatónsfund, men tað bleiv ikki undirtikið.

Og tað er aldurin millum markað, har fiskimaðurin við sínum góða vilja ikki orkar meira, og fólkapensiónsmarkað.

Ílla haldi eg hann hevur strítt fyri seg, um hann tá verður gloymd úr útiðeyður, ið hann væl kann koma at gera, sum tað liggur fyri í dag.

Í norðurlondum finna tit ikki betur fiskimenn og sjófólk enn í Føroyum, so har er eingin svik at finna, men verið ansin, tí hetta er ikki sterkari enn veikasta liðið, og kann væl ein partur av fiskimönnum okkara bresta okkum av hondum, um teir sjálvir eru tað stálsetta liðið, um øll hini halda fram at svikja.

Og minnst til, at ikki vóru tað fiskimenn, ið sáddu illgras í føroysku akurjörðina, men fiskasølan.

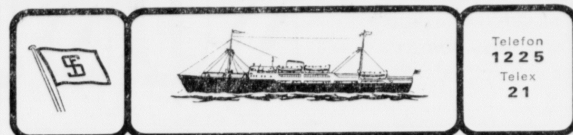
Takk fyri upptøkuna.

Sofus í Hvílt, Fámjin.

* * *

DJORAPINSLA

Tað hevur verið nógva skrivað um djorapinsla viðvíkjandi grindadrápi, og vil eg halda, at tað er nakað um hetta, tí í fremmanda eygum sær eitt grindadráp ræðuligt

Telefon
12 25
Telex
21

Skip	Ør	Ør	Ør	Ør	1
	København	Aalborg	Halmstad	Leith	Føroyum
Mogens S.	18.4.	17.4.	19.4.		22.4.
Ulla Danielsen				24.4.	29.4.
Tjaldur	26.4.	25.4.			28.4.
Mogens S.	2.5.	30.4.	1.5.		5.5.
Tjaldur	10.5.	7.5.			12.5.

M. s. Ulla Danielsen ferur í Amsterdam 22. apríl.

PF SKIPAFELAGIÐ FØROYAR

út, men man tað kunna gerast á annan máta enn tað, tað er ivasamt, og so er tað stórur munur á hvar hvalvág tað er, ið dripið verður.

Tað eru grindapláss, har tað er gjørligt at fáa grindina at gera landgongd, soleiðis at tað mesta kann verða skorið á háls, og tá er tað ikki nokur djorapinsla, tí tað gongur tað skjótt fyri seg at fáa livið av grindini.

Men tað er ein stór djorapinsla sum fer fram her á landi, sum eingin hvørki skrivur ella tosar um, og tað er tann neyðars seyður, ið vit, nú vit skriva 1968 skulu vera so aftarlaga viðvíkjandi lóggávum, at menn ið eiga seyðin skulu hava loyvi til at lata hann liggja úti á markini og líða stórt hungur og kavá undir, ja hann svoltar í hel á mongum støðum av tí at hann onga hjálp fær til fódur, og í nógva um færum einki hús at fara í, er hjartaskerandi at hugsa sær til, at vit skulu vera so aftarlaga nú í 1968. Her átti tingið at tikið og sett ein stoppara við lóg, so sum gjørt var í síni tíð í Íslandi. Tað er stórur tørvur á einari slíkari lóggávu, sum sigur, at tað skal vera fódur og hús til allan seyðin, ið vit hava her á landi.

Tað er møguligt at hetta ikki kann yvirhaldast allastaðni í Føroyum, t.d. har ið bjargalendi er, men í mongum støðum kann hetta gjøgnumføra at fáa hús og fódur til seyðin.

Men tað visur seg at teir, ið seyðin eiga, ikki lata við seg koma fyrr enn tað verður gjørt til lóg, og at tað skal fylgjast stór bót við um lógin ikki verður yvirhaldin.

Fyri tað fyrsta er tað stór skomm fyri okkum, sum tjóð, at ein slik djorapinsla skal fáa loyvi at fara fram her á landi í 1968.

Tí ið landinum styrja, gerið nakað við hetta — ongantið ov skjótt.

Djoravínur.

* * *

BÚSKAPARRÁÐIÐ OG FISKAPRISASETINGIN — OG HVAT NÚ?

Eg má siga tað, at eg ógvaðist, tá ið eg í útvarpinum hoyrði kanningsúrslitið viðvíkjandi ráfiska-prisasetingini lísa upp.

Eg skal einki siga um búskaparráðsins »habilitete« — av teimum trimum er ein reiðari, annar skrivari hjá reiðarafelagnum, hin triðji roknskapargranskoðari hjá fleiri og kanska flestu fiskavirkjunum.

Men eg legði til merkis og undraðist, ja, ógvaðist við, at í frágreiðingini varð einki orð sagt um útróðramennin og útróðraförin, hvussu teimum veittið, hvussu stóðan var har o.s.f. Harafrat

Kunsttøð

Kálksalpetur
N P K tøð til gras
Nitrophoska til eplir
Superfosfat granulerað
Kali-Superfosfat samgranulerað

Cement

Rapid og Portland nýkomið

Fóður

Majs — Korn
Høsnafóður
Fóðurbl. til neyt
Flykrufóður

A/S RICH. B. THOMSEN & SØN
Tlf. 3-22-165 - Tvøroyri

undraði tað meg, at meðan búskaparráðslimirnir og roknskapargranakarinn sýntust at vera ógvuliga »skeptiskir« viðvíkjandi haldgóðskuni í prisráðsformansins metingum, tí tær vóru ikki, søgdu teir, nóg væl undirbygdar og prógvaðar við veruleikans tóum, so tókst teir at hava lætt við at færa fram sum haldgótt prógv, tað sum einstakir kendir fiskakeyparar høvdu upplýst. Kanska hetta og annað fall mæst fyri bróstið, tí eg eri fiskimaður og beinleiðis interesseraður partur í málinum.

Nú hevur so búskaparráðið sagt visdómsorð síni.

Men hvat nú?
Eitt megu vit takka formanninum í prisasetingarnevndini fyri, tað er, at hann við fastleika sínum sýnist at hava brotið andstöðuna ímóti at lata prisasetingarnevndini allar upp lýsingar í hendi viðvíkjandi:

- 1) veruliga marknaðarprisinum á teimum ymsu fiskalognum,
 - 2) veruligum útreiðslurnar, viðgerð, flutningi og øðrum útreiðslum,
 - 3) virkisins handalag og evnir at fáa góða soluvoru.
- Men ikki verður gott, fyrr enn fiskimenn, skipaigarar og virkir á landi eru gingin saman í eitt landsaðeils solu- og innflutningsfelag, hvarvið allir partar fáa høvi at fáa sín rættvísu lut í veiðini.

Fiskimaður.